

LAUSUNTO, 27.5.2025

Dnro: TRE: 2708/11.01.02/2025

TAMPEREEN KAUPUNGIN YMPÄRISTÖNSUOJELUVIRANOMAISEN LAUSUNTO REMEO REFINING OY:N RUSKON JÄTELAITOKSEN TOIMINNAN LOPETTAMISTA KOSKEVAAN ALOITTEESEEN

Laitoksen ympäristölupatilanne ja lausuntopyyntö

Ruskon jätteenkäsittelylaitoksella on Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston myöntämä ympäristölupa (139/2015/1, annettu 26.8.2015), jota on muutettu Vaasan hallinto oikeuden päätöksellä (17/0544/3, annettu 24.11.2017). Lupa on myönnetty aiemmin alueella toimineelle Delete Finland Oy:lle, ja ympäristölupa on oikeuksineen ja velvoitteineen siirretty Remeo Refining Oy:lle 30.6.2022.

Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen ja Pirkanmaan ELY-keskuksen tekemien aloitteiden ja toiminnanharjoittajan toimittamien lisäselvitysten perusteella aluehallintovirasto muutti lainvoimaista ympäristölupaa 28.12.2022 tekemällään päätöksellä (207/2022). Lupa on tullut muutetussa muodossa lainvoimaiseksi Vaasan hallinto-oikeuden päätöksellä 5.12.2023.

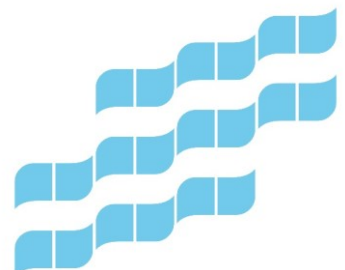
Ympäristönsuojelulain 93 § mukaan lupaviranomainen voi valvontaviranomaisen aloitteesta peruuttaa luvan tiettyjen edellytysten täytyessä. Pirkanmaan ELY-keskus on Remeo Refining Oy:n Ruskon laitoksen ympäristöluvan ympäristönsuojelulain valvontaviranomaisena tehnyt ympäristönsuojelulain 93 §:n mukaisen hakemuksen Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle Ruskon laitoksen ympäristöluvan peruuttamisesta. Hakemus on tehty 2.12.2024. Remeo Refining Oy on antanut selvityksensä asiasta 7.3.2025. Remeo Refining Oy katsoo, ettei luvan peruuttamiseen ole perustetta.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisilta lausuntoa Ruskon laitoksen ympäristöluvan peruuttamista koskevasta aloitteesta. Lausunto pyydetään antamaan 11.6.2025 mennessä.

Pirkanmaan ELY-keskuksen aloite luvan peruuttamiseksi

Pirkanmaan ELY-keskus toteaa aloitteessaan, että ympäristönsuojelulain 93 §:n mukaan lupaviranomainen voi valvontaviranomaisen aloitteesta peruuttaa luvan, jos:

1. hakija on antanut virheellisiä tietoja, jotka ovat olennaisesti vaikuttaneet luvan myöntämisen edellytyksiin tai
2. lupamääräyksiä on valvontaviranomaisen kirjallisesta huomautuksesta huolimatta toistuvasti rikottu siten, että toiminnasta voi aiheutua luvan myöntämisen edellytysten vastainen seuraus tai

3. toiminnan jatkamisen edellytyksiä ei saada täytetyksi lupaa muuttamalla.

Pirkanmaan ELY-keskus pyytää Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoa peruuttamaan Remeo Refining Oy:n ympäristöluvan 26.8.2015 (nro 139/2015/1) sekä 28.12.2022 (Nro 207/2022) myönnetyn päätöksen, jolla ympäristöluvan määräyksiä on muutettu, viitaten ympäristönsuojelulain 93 §:n 1 momentin kohtiin 2 ja 3.

Pirkanmaan ELY-keskus on koonnut liitteeseen 2 listan rikotuista lupamääräyksistä, niiden ajankohdat ja valvontaviranomaisen toimenpiteet. Laitoksen siirryttyä Remeo Refining Oy:lle kesäkuussa 2022, Remeo Refining Oy on rikkonut yhtätoista lupamääräystä. Lupamääräykset koskevat sallittua varastointimäärää, jätteiden erillään pito velvoitetta, roskaantumisen ehkäisemistä, jätteiden kuljetusta, varastokokoa, haittaeläinten ehkäisyä, sisätiloissa varastoitavia jätteitä, poikkeavasta toiminnasta ilmoittamista, hajuhaitan ehkäisemistä sekä käytössä olevaa ilmoituskanavaa.

Pirkanmaan ELY-keskus tuo esille, että laitoksella on varastoitu myönnettyyn lupaan nähden enemmän jätettä kuin lupa sallii ja jätteitä on varastoitu liian lähellä toisiaan. Laitoksella varastoidaan jätettä, jossa on itsesyttymisvaara. Laitoksella luvan vastaisesti varastoidut liian suuret jätemäärät sekä jätekasojen liian läheinen sijainti toisiinsa nähden olivat omiaan aiheuttamaan poikkeuksellisen pitkäkestoisen ja vaativan suurpalon.

Remeo Refining Oy:n vastine peruuttamista koskevaan aloitteeseen

Remeo Refining Oy toteaa 7.3.2025 antamassaan vastineessa, ettei sen toiminnan aikana ole toistuvasti rikottu lupamääräyksiä. Remeo Refining Oy katsoo lisäksi, että ELY-keskus on hyväksynyt toiminnan jatkamista koskevan suunnitelman antamalla sen myötä 30.1.2025 päätöksen, jonka perusteella toimintaa on voitu jatkaa. ELY-keskuksen päätöksessä 30.1.2025 ei ole esitetty, että Ruskon laitoksen toiminnan järjestäminen ei suunnitellusti toteutettuna vastaisi sitä, mitä ympäristölupa edellyttää.

Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto

Remeo Refining Oy:n esittämä näkemys siitä, ettei yritys ole toistuvasti rikkonut lupamääräyksiä, on Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan virheellinen. Laitoksen toiminta siirtyi Remeo Refining Oy:lle kesäkuussa 2022. Muun muassa pienempiä kertavarastointimääriä edellyttävä ympäristöluvan muutos on tullut lainvoimaiseksi syksyllä 2023. Remeo Refining Oy on tämän jälkeen varastoinut ympäristöluvan lupamääräyksen 1 ylittäviä jätemääriä laitoksella, jätteitä on varastoitu lupamääräyksen 18 vastaisesti laitoksen piha-alueella ja hallirakennuksen takana. Remeo Refining Oy on varastoinut jätteitä lupamääräyksen 5 vastaisesti liian lähellä toisiaan. Hajuhaitan ehkäisemistä koskevaa lupamääräystä 38 ja roskaantumisen ehkäisemistä koskevaa lupamääräystä 7 on rikottu toistuvasti. Remeo Refining Oy:n toiminnan aikana on rikottu joko pitkäkestoisesti tai toistuvasti yhteensä yhtätoista ympäristöluvan lupamääräystä. Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluyksikköön on tehty laitoksen toiminnan siirryttyä Remeo Refining Oy:lle yhteensä 63 valitusta, vaikka valtaosa laitosta koskevista valituksista tehdään Pirkanmaan ELY-keskukseen.

Remeo Refining Oy on vastineessaan todennut, että ”Remeo lopetti Ruskon laitoksella jätteiden vastaanottamisen ensimmäisen kyöpalon jälkeen 1.11.2024 välittömästi, kun asiaa koskien saatiin viranomaiselta kehotus”. Lisäksi Remeo Refining Oy on todennut, että ”Remeo on tietoinen ELY-keskuksen aloitteesta esiin tuoduista jätehuoltoalan toimintakentän ja olosuhteiden muutoksista, ja niiden mahdollisten vaikutusten ennakoimisen haasteellisuudesta. Remeo varautuu näihin olosuhteiden muutoksiin toiminnan suunnittelun ja ohjauksen menetelmin”. Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen toteaa, että toiminnanharjoittaja vastaa itse toimintansa lainmu-

kaisuudesta, ei laitoksen laitosvalvoja. Remeo Refining Oy:n olisi pitänyt omatoimisesti olla yhteydessä valvojan heti, kun jätemäärät uhkaavat ylittyä hankalassa jätemarkkinatilanteessa, ja samalla ryhtyä selvittämään vaihtoehtoisia toimintamalleja, sen sijaan, että se toimi vasta silloin, kun asiasta tuli huomautus valvojalta.

Ympäristönsuojelulain 93 §:n 2-kohdan mukaan lupaviranomainen voi peruuttaa ympäristöluvan, kun lupamääräyksiä on valvontaviranomaisen kirjallisesta huomautuksesta huolimatta toistuvasti rikottu siten, että toiminnasta voi aiheutua luvan myöntämisen edellytysten vastainen seuraus. Ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaan luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu muun muassa merkittävää muuta ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2-kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa. Ympäristönsuojelulain 5 §:n 2-kohdan mukaan ympäristön pilaantumisella tarkoitetaan sellaista päästöä, jonka seurauksena aiheutuu:

- a) terveyshaittaa
- b) haittaa luonnolle ja sen toiminnoille
- c) luonnonvarojen käyttämisen estymistä tai melkoista vaikeutumista
- d) ympäristön yleisen viihtyisyyden tai erityisten kulttuuriarvojen vähentymistä
- e) ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä
- f) vahinkoa tai haittaa omaisuudelle taikka sen käytölle; tai
- g) muu näihin rinnastettava yleisen tai yksityisen edun loukkaus.

Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan toiminnasta voi ympäristönsuojelulain 93 §:n 2-kohdan mukaisesti aiheutua normaalin toiminnan aikana ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä. Ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaan pilaantumisen lisäksi myös pilaantumisen vaaran aiheuttaminen on luvan myöntämisen este, ja tässä tapauksessa luvan peruuttamisperuste. Jätteenkäsittelylaitos, etenkin sellainen, jossa varastoidaan energiahyötykäyttöön toimitettavaa jätettä tai sen raaka-ainetta, aiheuttaa vaaran terveyshaitasta, haitasta luonnolle ja sen toiminnoille, ympäristön yleisen viihtyisyyden vähentymisestä sekä vaaran omaisuudelle tai sen käytölle aiheutuvasta vahingosta tai haitasta. Koska onnettomuustilanteet ovat laitoksen toiminnassa toistuneet, ja koska tulipalot ovat jätelaitoksilla tavanomaisempia verrattuna useimpiin muihin ympäristöluvanvaraisten toimialojen laitoksiin, myös onnettomuustilanteen riski on otettava pilaantumista aiheuttavana vaarana harkinnassa huomioon.

Remeo Refining Oy:n näkemyksen mukaan ennalta arvaamaton ja voimaltaan huomattava tulipalo ei ole seurausta väitetystä ympäristöluvan vastaisesta toiminnasta tai tunnusomaista ympäristöluvan mukaisesti harjoitettavalle toiminnalle. Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen toteaa, että riippumatta palon syntyisyydestä, jätteen varastointitapa ja -määrä ovat aiheuttaneet sen, että palo oli pitkäkestoinen ja laaja. Energiahyötykäyttöön tarkoitetun palavan jätteen varastointi aiheuttaa varteenotettavan riskin tulipalosta myös jatkossa. Laitoksella on ollut pienempiä tulipaloja myös suurpaloa edeltävällä viikolla ja laaja suurpalo edellisen toimijan aikaan viisi vuotta aiemmin, vuonna 2020. Vuoden 2024 tulipalotilanteessa tuuliolosuhteet olivat suotuisat, eikä läheisten asuinalueiden evakuointeihin jouduttu, mutta tilanne olisi voinut olla toisenlainen, mikäli tuulensuunta olisi ollut toinen. Viime vuosina niin Ruskossa kuin muuallakin tapahtuneet jätteenkäsittelylaitosten tulipalot ovat nostaneet laitosten sijoittamiskysymykset, etenkin suhteessa asutukseen, entistä tarkempaan harkintaan.

Remeo Refining Oy toteaa vastineessaan, että Ruskon laitoksen tulipalo on alkanut äkillisesti, ennalta-arvaamattomasti ja sellaisella voimalla, että olosuhteet viittaavat enemmän ulkoiseen tekijään tai vierasesineestä johtuvaan seikkaan, mikä on poikkeuksellista. Remeo Refining Oy:n esiintuoma näkemys poikkeuksellisuudesta, on ristiriidassa rakennusjätteen seassa tulevien käytöstä poistettujen akkujen yleisyyden kanssa. Remeo Refining Oy:n Ruskon laitoksen tarkastuksella 23.4.2025 tuli esille, että akkuja on säännönmukaisesti laitokselle vastaanotettavissa kuormissa, eikä niiden määrää voida pitää vähäisenä. Vaikka akkuja pyritään poistamaan vastaanotettavasta jätteestä, riski siihen, että niitä tarkastuksista huolimatta jätteen sekaan jää, on Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan olemassa. Näin ollen myös riski uudesta tulipalosta alueella on olemassa.

Ympäristönsuojelulain esitöiden mukaan pykälän 1 momentin 1 ja 2 kohdan mukaan luvan peruuttaminen edellyttäisi luvanhaltijan tahallista tai tuottamuksellista menettelyä lupamääräyksiä toistuvasti rikkomalla. Viranomaisen olisi tullut huomauttaa lupamääräysten rikkomuksista kirjallisesti. Lisäksi rikkomusten on tullut aiheuttaa pilaantumisen vaaraa ympäristölle.

Pirkanmaan ELY-keskus on koonnut liitteeseen 2 listan rikotuista lupamääräyksistä, niiden ajankohdat ja valvontaviranomaisen toimenpiteet. Laitoksen siirryttyä Remeo Refining Oy:lle kesäkuussa 2022, Remeo Refining Oy on rikkonut yhtätoista lupamääräystä. Lupamääräykset koskevat sallittua varastointimäärää, jätteiden erillään pitoa velvoitetta, roskaantumisen ehkäisemistä, jätteiden kuljetusta, varastokokoa, haittaeläinten ehkäisyä, sisätiloissa varastoitavia jätteitä, poikkeavasta toiminnasta ilmoittamista, hajuhaitan ehkäisemistä sekä käytössä olevaa ilmoituskanavaa. Osaa lupamääräyksistä on rikottu pitkäkestoisesti kuukausien ajan ja osaa toistuvasti. Esimerkiksi jätteiden ylisuurten varastojen kerryttämistä ja jätteiden varastointia luvan vastaisesti siellä, missä niitä ei saa varastoida, on Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan tehty tietoisesti ja piittaamattomasti.

Pirkanmaan ELY-keskus on huomauttanut luparikkomuksista lain esitöissä kerrotulla tavalla kirjallisesti huomautuksin, kehotuksin, selvityspyynnöin sekä kirjannut luparikkomuksia laitoksella pidettyjen tarkastusten tarkastusmuistioihin. Toiminnasta on aiheutunut ympäristön pilaantumista. Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan ympäristönsuojelulain 93 §:n kohdan 2 ja 3 mukaiset edellytykset ympäristöluvan peruuttamiseksi täyttyvät.

Mitä tulee Remeo Refining Oy:n näkemykseen siitä, että Pirkanmaan ELY-keskus olisi 31.1.2025 antamallaan päätöksellä todennut, että toiminnan järjestäminen vastaisi ympäristöluvan edellytyksiä, todetaan, että ympäristönsuojelulain 123 §:n mukaisesta poikkeuksellisesta tilannetta koskeva menettely päätöksineen ja ympäristönsuojelulain 93 §:n mukainen luvan peruuttamista koskeva menettely ovat toisistaan irrallisia menettelyitä. Koska Ruskon laitoksella on voimassa oleva ympäristölupapäätös, ei Pirkanmaan ELY-keskus ole voinut ympäristönsuojelulain poikkeuksellista tilannetta koskevassa päätöksessä kieltää sellaista laitoksella harjoitettavaa toimintaa, jota harjoitetaan voimassa olevan luvan mukaisesti.

Lopuksi

Tampereen kaupungille tehtiin vetoamus 18.11.2024 Remeo Refining Oy:n jätteenkäsittelylaitoksen sulkemiseksi sekä 7.1.2025 kuntalaisaloite, jossa vaadittiin muun muassa Ruskon jätteenkäsittelylaitoksen siirtämistä muualle ja luvan peruuttamisen hakemista. Kuntalaisaloitteeseen osallistui 1 092 tamperelaista; yhteensä osallistujia oli 1236. Vetoamukseen osallistuivat Lintuhytin Asukasyhdistys, Tampereen Hervantalaiset ry, Tampereen ympäristönsuojeluyhdistys ry, Kangasalan luonto ry, Pelastakaa Kaukajärvi ry, Kaukajärvisseura ry, Pelastetaan Pitkäjärvi ja Ruskon yrittäjät.

Tampereen kaupunginhallitus vastasi vetoomukseen ja kuntalaisaloitteeseen 17.2.2025. Vastauksessaan Tampereen kaupunginhallitus totesi, että pitää Ruskon jätteenkäsittelylaitoksella tapahtunutta tulipaloa ja siihen liittyviä riskejä etenkin asutukselle vakavana osoituksena siitä, että laitoksen toiminta voimassa olevan ympäristöluvan puitteissa ei sovellu kyseiselle toiminta-alueelle. Tampereen kaupungin tavoitteena on, että nykyisenmuotoinen toiminta ei jatkuisi kyseisellä toiminta-alueella. Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen tukee tätä kaupungin yhteistä näkemystä, sekä Pirkanmaan ELY-keskuksen aloitetta Remeo Refining Oy:n ympäristöluvan peruuttamisesta.